

Materiały z epoki kamienia z Ostrowa Lednickiego i jego najbliższej okolicy

ABSTRAKT: W artykule zaprezentowano rezultaty analizy 329 artefaktów krzemien-nych, trzech narzędzi kamiennych i dziewięciu fragmentów ceramiki neolitycznej, pozyskanych w trakcie ponad 60 lat badań na Ostrowie Lednickim i cmentarzysku w Dziekanowicach. Wyspa na jeziorze Lednica była penetrowana już w późnym paleo-licie przez społeczności świderskie. Nieco bogatszy zbiór artefaktów wiąże się z mezo-litycznym etapem zasiedlenia wyspy. Obszar ten był również przedmiotem zaintereso-wania społeczności wczesnowstęgowych oraz kultury pucharów lejkowatych.

SŁOWA KLUCZOWE: schyłkowy paleolit, mezolit, neolit, Ostrów Lednicki, Dziekanowice

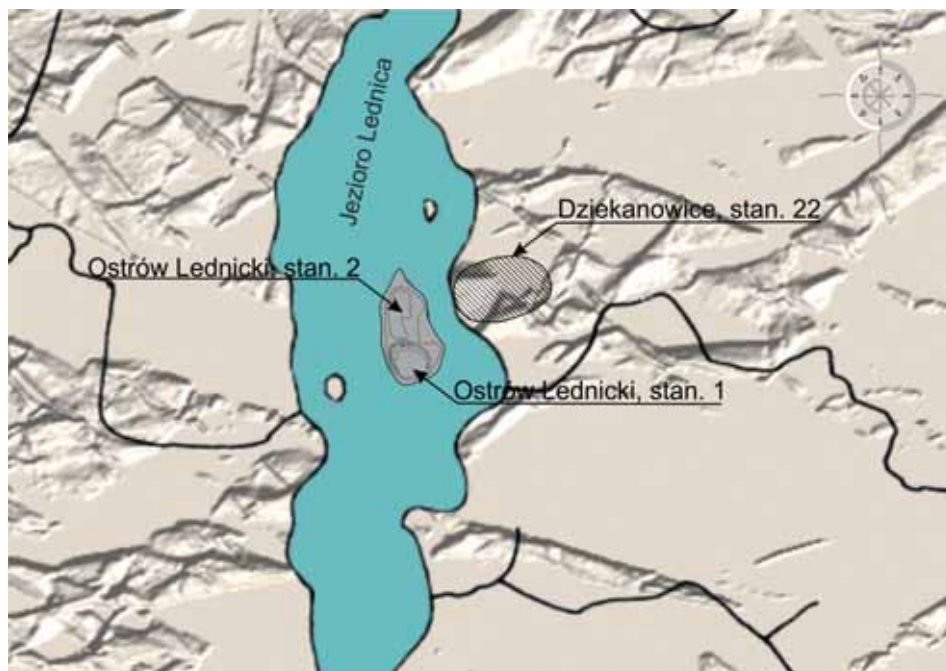
ABSTRACT: The article describes the results of the analysis of 329 flint artifacts, three stone tools and nine pieces of Neolithic pottery, which were obtained in the course of over 60 years of research in Ostrów Lednicki and on burial ground in Dziekanowice. The island on Lednica Lake was already penetrated in the Late Paleolithic by Swiderian communities. A slightly richer collection of artifacts comes from the Mesolithic of the island's settlement. Early Band Pottery communities and Funnel Beaker culture were also involved in this area.

KEY WORDS: Late Paleolithic, Mesolithic, Neolithic, Ostrów Lednicki, Dziekanowice

Wieloaspektowe badania Ostrowa Lednickiego trwają już od ponad 150 lat [FOGEL 1991: 11–34; GÓRECKI 2009: 93 n.]. Pierwszy szczegółowy opis wyspy zawarł w swoich *Wspomnieniach Wielkopolski* hrabia Edward Raczyński. Jednak dopiero po 1856 roku, kiedy to Ostrów zakupił hrabia Albin Węsierski, nastąpiła wzmożona działalność badawcza. Od tego czasu (do dzisiaj) prace koncentrują się na istniejących tu ruinach palatium z czasów Mieszka I, Bolesława Chrobrego i Mieszka II (2. połowa X–1. połowa XI w.) oraz funkcjonującej wówczas infrastruktury (mosty wraz z przyczółkami i przyległymi osadami na obu brzegach jeziora, umocnienia brzegu, wał grodowy, domostwa, sieć drożna). W trakcie prac wykopaliskowych, prowadzonych (w szczególności) od tzw. badań milenijnych, zaczęto zwracać również uwagę na występowanie w poszczególnych warstwach kulturowych (obok znacznej ilości ceramiki i tzw. zabytków wydzielonych z okresu wczesnego średniowiecza) nielicznych narzędzi krzemiennych, fragmentów ceramiki, monet oraz biżuterii datowanych na czasy pradziejowe. Przedmioty te

stanowiły więc jedynie „domieszki” wśród młodszych artefaktów odkrywanych w warstwach wczesnośredniowiecznych. Wyjątkiem była niewielkiej miąższości (ok. 20 cm) warstwa X — pradziejowa, zarejestrowana w bezpośrednim sąsiedztwie lednickiego palatium (przy południowej ścianie pałacu i w jego wnętrzu). Składała się ona z żółtego i szarego piasku zalegającego na gliniastym calcu. W trakcie eksploracji tej warstwy zarejestrowano przemieszany pradziejowy materiał zabytkowy — fragmenty ceramiki wiązane z kulturą pucharów lejkowatych, kulturą wstęgową, pomorską lub przeworską oraz neolityczny toporek kamienny [ŁASTOWIECKI 2009: 3].

Łącznie analizą objęto 329 artefaktów krzemiennych, trzy narzędzia kamienne i dziewięć fragmentów ceramiki neolitycznej, pozyskanych w trakcie ponad 60 lat badań na Ostrowie Lednickim i cmentarzysku w Dziekanowicach (ryc. 1). Wszystkie prezentowane w niniejszym opracowaniu materiały zostały odkryte na złożu wtórnym, we wczesnośredniowiecznych warstwach bądź obiektach oraz we wspomnianej wcześniej warstwie pradziejowej, oznaczonej jako warstwa X. W istotny sposób ogranicza to możliwości interpretacyjne i pozwala jedynie na klasyfikację chronologiczną i taksonomiczną w odniesieniu do artefaktów o charakterystycznych cechach technologicznych i typologicznych.

Ryc. 1. Lokalizacja stanowisk w Dziekanowicach i na Ostrowie Lednickim; oprac. Arkadiusz Tabaka
 FIG. 1. The location of archaeological sites in Dziekanowice and at Ostrów Lednicki; elaborated by Arkadiusz Tabaka

Materiały krzemienne analizowano w oparciu o schemat klasyfikacji dynamicznej autorstwa R. Schilda, M. Marczak i H. Królik [1975], z późniejszymi modyfikacjami dla artefaktów neolitycznych i wczesnobrązowych wprowadzonymi przez L. Domańską i J. Kabacińskiego [2000]. Opisu zabytków kamiennych dokonano na podstawie wzoru autorstwa A. Kulczyckiej-Leciejewiczowej i in. [1996].

W charakterystyce technologii i ornamentyki ceramiki kultury późnej ceramiki wstęgowej posługiwano się schematem autorstwa L. Czerniaka [1980]. Materiały kultury pucharów lejkowatych analizowano w zakresie technologii na podstawie wytycznych autorstwa L. Czerniaka i A. Koško [1981], a ornamentyki, wykorzystując schemat autorstwa A. Koško [1981].

Materiały

Schyłkowy paleolit

Ze schyłkowopaleolitycznym etapem penetracji Ostrowa Lednickiego i jego najbliższej okolicy powiązано cztery artefakty krzemienne, tj. fragment masywnego drapacza (ryc. 4.1; zestawienie rycin za katalogiem), liściak trzoneczkowaty (ryc. 4.2), fragment trzonka liściaka i tylczaka (ryc. 3.1). W przypadku ostatniego z wymienionych artefaktów nie można jednak wykluczyć jego mezolitycznej chronologii. Biorąc pod uwagę obecność grocików trzoneczkowatych, analizowany zbiór można z dużym prawdopodobieństwem wiązać z wytwórczością krzemieniarską społeczności kultury świderskiej [SCHILD 1975]. Tylczaki, choć stanowią ostrza charakterystyczne głównie dla zespołów Federmesser, występują również w inwentarzach kultury świderskiej [por. KABACIŃSKI, BOBROWSKI, SOBKOVIK-TABAKA 2009]. Z najbliższej okolicy Ostrowa Lednickiego znanych jest kilka schyłkowopaleolitycznych stanowisk, z których pochodzą liściaki trzoneczkowate, m.in. z Gniezna, Jankowa Dolnego, Michalczy i Witkowa [SOBKOWIAK-TABAKA 2011].

Mezolit

Ostrów Lednicki i jego okolice były również penetrowane przez holocenijskich łowców-zbieraczy. Analiza technologiczna i typologiczna pozwoliła na wydzielenie czternastu mezolitycznych artefaktów krzemienianych. W zdecydowanej większości były to rdzenie, często mikrolityczne, silnie wyeksploatowane (ryc. 2.1–3, 8.1–3, 9.1). Wystąpiły również pojedyncze narzędzia w postaci smukłego tylczaka (ryc. 3.2) oraz skrobaczy (ryc. 9.2–3).

Z najbliższej okolicy Ostrowa Lednickiego znane jest tylko jedno stanowisko mezolityczne z Pierzysk [MASOJC 2010], a z dalszej odległości — z Biskupic i Bogucina [KOBUSIEWICZ 1970].

Neolit

Z okresem neolitu w sposób jednoznaczny powiązać możemy trzy artefakty kamienne — dwie siekierki (ryc. 6.1–2) i toporek (ryc. 6.3) — oraz kilka fragmentów ceramiki. W przypadku ceramiki pięć fragmentów należy łączyć z pobytem na Ostrowie Lednickim społeczności późnej ceramiki wstęgowej (ryc. 7.1–3) a cztery ze społecznościami kultury pucharów lejkowatych (ryc. 7.4–5).

Najstarsze ślady penetracji omawianego terenu w neolicie związane są z tzw. społecznościami wstęgowymi, a dokładniej z kulturą ceramiki wstęgowej. Manifestują się obecnością kilku toporów, wykonanych z różnych surowców skalnych [JÓRDECZKA, SOBKOWIAK-TABAKA, MROZEK-WYSOCKA 2008]. Jednak trwałe zasiedlenie okolic Ostrowa Lednickiego wiąże się dopiero z osadnictwem społeczności kultury pucharów lejkowatych, na co wskazują dość liczne stanowiska tej kultury, zlokalizowane głównie w pobliżu południowego cypla jeziora Lednica [KURNATOWSKA, KURNATOWSKI 1991], oraz kilka zabytków kamiennych [JÓRDECZKA, SOBKOWIAK-TABAKA, MROZEK-WYSOCKA 2008]. Na tym większą uwagę zasługuje kilka fragmentów ceramiki kultury późnej ceramiki wstęgowej, odkrytych na stanowisku 1 na Ostrowie Lednickim.

Neolit–wczesny brąz

Osiem artefaktów wykonanych za pomocą techniki łuszczeniowej, głównie łuszczni (dwa okazy, por. ryc. 5.2) i odłupków, powiązано ogólnie z neolitem–wczesną epoką brązu. Znaczna unifikacja technologiczna krzemieniarstwa niżowych społeczności neolitycznych i wczesnobrązowych, obserwowana w wielu inwentarzach [por. np. DOMAŃSKA, KABACIŃSKI 2000], nie pozwala na bliższą klasyfikację kulturową wspomnianych artefaktów.

Epoka kamienia

Brak charakterystycznych cech technologicznych i typologicznych oraz niejednoznaczny kontekst występowania (złoże wtórne) uniemożliwił jednoznaczną klasyfikację taksonomiczną zdecydowanej większości materiałów krzemiennych, pozyskanych ze stanowisk nr 1 i 2 na Ostrowie Lednickim oraz na cmentarzystku w Dziekanowicach. W zbiorze tym wystąpiły zarówno rdzenie (ryc. 4.4, 5.1, 10.1–2), jak i narzędzia (ryc. 3.3–5, 5.3–5, 10.3, 11.1–3) oraz debitaż (odłupki, wióry, łuski, okruchy).

Nie tylko charakter zabytków, ale i kontekst ich zalegania pozwalają jedynie na charakterystykę cech technologiczno-typologicznych i surowcowych oraz ustalenie (w odniesieniu do części zbioru) pozycji chronologicznej analizowanych materiałów. Mimo wspomnianych ograniczeń stwierdzić możemy, że obszar Ostrowa Lednickiego i jego najbliższego otoczenia był penetrowany/zamieszkiwany? przez społeczności epoki kamienia, począwszy od łowców-zbieraczy kultury świderskiej, przez grupy mezolityczne po neolityczne, związane z kulturą późnej ceramiki wstęgowej i przedstawicieli kultury pucharów lejkowatych.

Literatura

- CZERNIAK L.
1980 Rozwój społeczeństw kultury późnej ceramiki wstęgowej na Kujawach, Poznań.
- CZERNIAK L., KOŚKO A.
1981 Zagadnienie efektywności poznawczej analizy chronologicznej ceramiki na podstawie cech technologicznych, AP, t. XXV, z. 2, s. 247–281.
- DOMAŃSKA L., KABACIŃSKI J.
2000 Krzemieniarstwo społeczności późnoneolitycznych [w:] Archeologiczne badania ratownicze wzdłuż trasy gazociągu tranzytowego, red. A. Kośko, t. III: Kujawy, cz. 4: Osadnictwo kultur późnoneolitycznych oraz interstadium epok neolitu i brązu: 3900–1400/1300 przed Chr., Poznań, s. 379–392.
- FOGEL J.
1991 Pompeja polska. Z dziejów archeologii wielkopolskiej XIX wieku: działalność Albina hr. Węgierskiego i Zbigniewa hr. Węsierskiego-Kwileckiego, Poznań.
- GÓRECKI J.
2001 Gród na Ostrowie Lednickim na tle wybranych ośrodków grodowych pierwszej monarchii piastowskiej, BSL, t. VII, Poznań.
- GÓRECKI J.
2009 Archeologiczne badania Ostrowa Lednickiego i jego zaplecza w perspektywie 40-lecia Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy [w:] *Custodia Memoriae*. Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. XL lat istnienia (1969–2009), BSL, t. XIV, seria A, t. 1, red. A.M. Wyrwa, Lednica, s. 93–110.
- JÓRDECZKA M., SOBKOWIAK-TABAKA I., MROZEK-WYSOCKA M.
2008 Makrolityczne zabytki kamienne i krzemienne z okolic Sławna i Lednicy, SL, t. IX, s. 183–219.
- KABACIŃSKI J., BOBROWSKI P., SOBKOWIAK-TABAKA I.
2009 Cichmiana, stanowisko 2 (AUT 441) [w:] Ratownicze badania archeologiczne Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, Oddział w Poznaniu, t. I: Późny paleolit i mezolit basenu środkowej Warty, red. J. Kabaciński, I. Sobkowiak-Tabaka, Poznań, s. 111–378.
- KOBUSIEWICZ M.
1970 Mezolit w środkowozachodniej Wielkopolsce, ŚW, t. 31, s. 1–101.
- KOŚKO A.
1981 Udział południowo-wschodnioeuropejskich wzorców kulturowych w rozwoju niżowych społeczeństw kultury pucharów lejkowatych, Poznań.
- KULCZYCKA-LECIEJEWICZOWA A., MAJEROWICZ A., PRINKE A., SKOCZYŁAS A., WOJCIECHOWSKI W.
1996 Opis zabytków kamiennych. Propozycja standaryzacji, Warszawa.
- KURNATOWSKA Z., KURNATOWSKI S.
1991 Zasiadlenie regionu Lednicy w pradziejach i średniowieczu w świetle dotychczasowych badań [w:] Wstęp do paleoekologii Lednickiego Parku Krajobrazowego, red. K. Tobolski, Poznań, s. 35–42.

ŁASTOWIECKI M.

2009 Sprawozdanie z nadzoru archeologicznego prac konserwatorskich (zabezpieczenie fundamentu palatium i kaplicy przed wilgocią) na Ostrowie Lednickim [maszynopis w Archiwum MPPL].

MASOJĆ M.

2010 Zabytki krzemienne ze stanowiska Pierzyska nr 2 (AZP 50-32/181; S5-9), gm. Łubowo, pow. gnieźnieński [maszynopis dostępny w Archiwum IAE PAN w Poznaniu].

SCHILD R.

1975 Późny paleolit [w:] Prahistoria ziem polskich. Paleolit i mezolit, red. W. Chmielewski, W. Hensel, t. I, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk, s. 159–335.

SCHILD R., MARCZAK M., KRÓLIK H.

1975 Późny mezolit. Próba wieloaspektowej analizy stanowisk piaskowych, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk.

SOBKOWIAK-TABAKA I.

2011 Społeczności późnego paleolitu w dorzeczu Odry, Poznań.

KATALOG

W pierwszej kolejności zostały przedstawione materiały z cmentarzyska w Dziekanowicach, a następnie ze stanowisk nr 1 i 2 na Ostrowie Lednickim.

W wypadku wystąpienia w obrębie jednego numeru inwentarza kilku artefaktów krzemienych były one prezentowane według stopnia zaawansowania eksploatacji rdzenia.

DZIEKANOWICE, STAN. 22, CMENTARZ

Nr inwentarza: 30/83

Lokalizacja: wykop I/93, warstwa II, gł. 113,25 m n.p.m.

Opis: rdzeń wiórowy jednopiętowy, mikrolityczny o wymiarach 25 × 22 × 13 mm. Pięta gładka o kącie rdzeniowym zbliżonym do prostego. Tył rdzenia i jeden z boków korowy. Rdzeń wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego (ryc. 2.1)

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 1/91

Lokalizacja: wykop I/91, warstwa I, gł. 113,20 m n.p.m.

Opis: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 5/91

Lokalizacja: wykop IV/91, warstwa I, gł. 112,88 m n.p.m.

Opis: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 18/91

Lokalizacja: wykop VII/91, warstwa II, gł. 113,02 m n.p.m.

Opis: fragment odłupka luszczniowego, korowego, wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: neolit–epoka brązu

Nr inwentarza: 1/93

Lokalizacja: wykop VI/92, warstwa II, gł. 113,21 m n.p.m., świadek w wykopie

Opis: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 4/93

Lokalizacja: wykop VI/92, warstwa II, gł. 113,12 m n.p.m.

Opis: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 17/95

Lokalizacja: wykop 3/95 gł. 113,55 m n.p.m.

Opis: fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, o zachowanych wymiarach $(42) \times 15 \times 3$ mm, wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Na obu krawędziach widoczny retusz użytkowy

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 124/95

Lokalizacja: wykop IVa/95, warstwa II, gł. 113,53 m n.p.m.

Opis: centralny fragment regularnego wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 174/95

Lokalizacja: wykop XV/95, ćwiartka C, warstwa II₂, grób 40/92, gł. 112,77 m n.p.m., w jamie grobu na wysokości lewej skroni szkieletu

Opis: proksymalny fragment regularnego wiórka o nieokreślonej piętce, zachowane wymiary $(26) \times 7 \times 2$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 179/95

Lokalizacja: wykop VII/985, warstwa II₁, grób 70/95, gł. 113,25 m n.p.m.

Opis: proksymalny fragment regularnego wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 49/96

Lokalizacja: wykop II/96, warstwa II₁, gł. 113,46 m n.p.m.

Opis: centralna część wióra retuszowanego, oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z krzemienia czekoladowego. Na lewej krawędzi wyłuskane trzy wnęki (ryc. 3.3)

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 7/97

Lokalizacja: ar 376, ćwiartka A, gł. 111,69 m n.p.m.

Opis: centralny fragment regularnego wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 51/97

Lokalizacja: wykop V/9, warstwa II, gł. 113,47 m n.p.m.

Opis: fragment regularnego wióra o zachowanych wymiarach $(30) \times 6 \times 2$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 52/97

Lokalizacja: wykop V/97, warstwa II, gł. 113,43 m n.p.m.

Opis: przepalony fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego o nieokreślonej piętte

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 64/97

Lokalizacja: wykop IV/97, działka D, obiekt V/97, gł. 112,78 m n.p.m. (w partii E wypełniska obiektu)

Opis: wiór oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $35 \times 14 \times 3$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 133/97

Lokalizacja: wykop VI/97, grób 37/97, gł. 113,53 m n.p.m.

Opis: nieokreślony odłupek z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 149/97

Lokalizacja: wykop VII/97, działka B, grób 41/97 B, gł. 113,47 m n.p.m.

Opis: 1: wiór oddzielony od rdzenia ze zmienioną orientacją o wymiarach $42 \times 15 \times 5$ mm, 2: łuska. Oba artefakty wykonane z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 14/98

Lokalizacja: wykop XV/97/98, grób 7/98, gł. 113,30 m n.p.m.

Opis: dystalny fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 17/98

Lokalizacja: wykop XV/97/98, grób 7/98, na klatce piersiowej, strona prawa szkieletu, w zasypisku grobu

Opis: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 18/98

Lokalizacja: wykop XV/97/98, warstwa II₂, gł. 113,48 m n.p.m., w 3. poziomie obiektu I/98

Opis: proksymalny fragment wióra korowego o gładkiej piętte, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 19/98

Lokalizacja: wykop XV/97/98, warstwa III, gł. 113,67 m n.p.m.

Opis: odłupek oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $30 \times 13 \times 4$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 20/98

Lokalizacja: wykop XV/97/98, warstwa III, gł. 113,65 m n.p.m.

Opis: fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego o zachowanych wymiarach $(31) \times 15 \times 3$ mm, wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 27/98

Lokalizacja: wykop X/97/98/, warstwa II₁, gł. 113,28 m n.p.m.

Opis: odłupek łuszczeniowy korowy o wymiarach $20 \times 20 \times 4$ mm, wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: neolit-epoka brązu

Nr inwentarza: 27/98

Lokalizacja: wykop XV/97/98/, obiekt I/98, poziom 2, gł. 113,58 m n.p.m.

Opis: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 85/98

Lokalizacja: wykop II/98, warstwa II, gł. 113,70 m n.p.m.

Opis: fragment wióra retuszowanego (część centralna), na prawej krawędzi na stronie dolnej fragmentaryczny retusz (ryc. 3.4)

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 95/98

Lokalizacja: wykop IV/98, warstwa II, gł. 113,68 m n.p.m.

Opis: wiór oddzielony od rdzenia jednopiętowego z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, lekko uszkodzony o wymiarach $31 \times 9 \times 2$ mm

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 112/98

Lokalizacja: wykop VIII/98, warstwa II, gł. 113,68 m n.p.m.

Opis: centralny fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 146/98

Lokalizacja: wykop VIII/98, warstwa II, gł. 113,62 m n.p.m.

Opis: proksymalny fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 155/98

Lokalizacja: wykop IV/98, warstwa II, gł. 113,72 m n.p.m.

Opis: rdzeń wiórowy jednopiętowy, mikrolityczny o wymiarach $27 \times 23 \times 14$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Pięta facetowana o kącie rdzeniowym 87° . Tył rdzenia jest naturalny (ryc. 2.2)

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 158/98

Lokalizacja: wykop VII/98, warstwa II₁, gł. 113,59 m n.p.m.

Opis: wiór korowy o wymiarach $29 \times 10 \times 4$ mm, wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 205/98

Lokalizacja: wykop X/98, warstwa III, gł. 113,22 m n.p.m.

Opis: wiór oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $32 \times 12 \times 4$ mm, lekko przegrzany w ogniu

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 209/98

Lokalizacja: wykop X/98, działka B, warstwa II, gł. 113,05 m n.p.m.

Opis: odłupek nieokreślony, retuszowany, silnie zeolizowany, posiada retusz stromy i półstromy jednej z krawędzi; wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego (ryc. 3.5)

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 70/99

Lokalizacja: wykop XIV/97/98, działka A, warstwa II₁, gł. 113,22 m n.p.m.

Opis: tylczak (lekko uszkodzony) o wymiarach $33 \times 9 \times 4$ mm, wykonany z wióra oddzielnego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Tylec łukowy, wykonany stromym retuszem, zwrotnym (ryc. 3.1)

Chronologia: schyłkowy paleolit (?)

Nr inwentarza: 15/00

Lokalizacja: wykop I/00, działka E, gł. 113,20 m n.p.m.

Opis: smukły tylczak wykonany z wióra od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $30 \times 7 \times 3$ mm. Tylec prosty, wykonany stromym retuszem zwrotnym. Narzędzie wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego (ryc. 3.2)

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 73/00

Lokalizacja: wykop I/2000, działka A, grób 34/98, gł. 113,56 m n.p.m.

Opis: dystalny fragment wióra oddzielnego od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $(30) \times 8 \times 3$ mm, wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 46/01

Lokalizacja: wykop V/00/01, warstwa II₁, gł. 113,44 m n.p.m.

Opis: fragment wióra oddzielnego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 47/01

Lokalizacja: wykop VIII/00/01, warstwa II₁, gł. 113,48 m n.p.m.

Opis: dystalny fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Na powierzchni znajduje się nieznaczna ilość kory

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 80/01

Lokalizacja: wykop V/00/01, grób 39/01, gł. 113,23 m n.p.m.

Opis: fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 91/01

Lokalizacja: wykop V/00/01, grób 39/01, gł. 113,05 m n.p.m.

Opis: 1: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, 2: wiór retuszowany, złamany, wykonany z wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego. Na lewej krawędzi na stronie górnej występuje stromy retusz. Narzędzie wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 64/02

Lokalizacja: wykop VII/02, działka B, gł. 113,60 m n.p.m.

Opis: dystalna część odłupka oddzielonego od rdzenia jednopiętowego z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 83/02

Lokalizacja: wykop VI/2002, warstwa II₁, gł. 113,14 m n.p.m.

Opis: fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, wykonanego z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 14/04

Lokalizacja: wykop III/04, warstwa II, gł. 113,38 m n.p.m.

Opis: fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego. Na prawej krawędzi na stronie górnej i dolnej występuje retusz użytkowy, wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 23/05

Lokalizacja: wykop V/05, warstwa II, gł. 113,53 m n.p.m.

Opis: rdzeń wiórowy jednopiętowy, wąskoodłupniowy, eksploatowany techniką naciskową o wymiarach 51 × 23 × 29 mm. Pięta uszkodzona, o kącie rdzeniowym ok. 85°. Wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 35/05

Lokalizacja: wykop V/05, warstwa II, gł. 113,62 m n.p.m.

Opis: 1: wiórek krzemienny oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach 28 × 9 × 2 mm, piętka dwukątowa, 2: centralny fragment wiórka oddzielonego od rdzenia jednopiętowego. Oba artefakty wykonane z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

OSTRÓW LEDNICKI, STANOWISKO 1

Materiały z badań Kazimierza Żurowskiego 1949–1950, znajdujące się w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie

Nr inwentarza: 1/49

Opis: dystalny fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego. Na obu krawędziach na stronie górnej występuje retusz użytkowy

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 2/49

Opis: przepalony fragment trzonka liściaka

Chronologia: schyłkowy paleolit

Nr inwentarza: 4/49

Opis: rdzeń mikrolityczny do wiórków, o wymiarach $22 \times 28 \times 17$ mm, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego. Pięta rdzenia korowa (spatynowana) o kącie rdzeniowym równym 78° . Tył rdzenia korowy

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 9/49

Opis: łuszczeń jednostronny, jednobiegunowy o wymiarach $23 \times 32 \times 11$ mm, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego

Chronologia: neolit–epoka brązu

Nr inwentarza: 10/49

Opis: łuska z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 17/49

Opis: ryliec węglowy boczny wykonany z odłupka zaprawiakowego o wymiarach $31 \times 16 \times 5$ mm, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego. Węglowisko skośne, lekko wklęsłe. Ostrze rylcowcze jednegatywowe. Na obu krawędziach na stronie górnej występuje drobny retusz

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 18/49

Opis: trójkąt smukły, rozwartokątny o wykruszonym wierzchołku, mierzący $(30) \times 7 \times 2$ mm, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego (ryc. 4.3)

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 19/49

Opis: fragment wióra od rdzenia jednopiętowego retuszowanego na lewej krawędzi na stronie górnej oraz fragmencie prawej. Narzędzie wykonano z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego (ryc. 5.4)

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 20/49

Opis: skrobacz jednoboczny o prostym przebiegu drapiska, wykonany z odłupka od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $22 \times 14 \times 4$ mm, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego

Chronologia: mezolit (?)

Nr inwentarza: 21/49

Opis: fragment drapacza krzemienno, wykonanego z odłupka korowego z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 22/49

Opis: łuszczeń jednostronny, jednobiegunowy o wymiarach $23 \times 20 \times 9$ mm, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego (ryc. 5.2)

Chronologia: neolit–epoka brązu

Nr inwentarza: 23/49

Opis: proksymalny fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego. Na prawej krawędzi na stronie górnej występuje re-tusz użytkowy

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 24/49

Opis: wiór od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $29 \times 9 \times 4$ mm, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 25/49

Opis: proksymalny fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 26/49

Opis: wiór oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $28 \times 13 \times 4$ mm, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 30/50

Opis: wiór krzemienno od rdzenia jednopiętowego, o nieokreślonej piętce, z krzemienia czekoladowego. Okaz mierzy $35 \times 11 \times 3$ mm

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 222/50

Opis: wiór od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $44 \times 10 \times 6$ mm, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Badania Adama Wrzoska w okresie międzywojennym (przechowywane w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie)

Nr inwentarza: 61

Opis: wiór korowy o wymiarach $40 \times 10 \times 9$ mm, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 121a

Opis: proksymalna część wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego o zachowanych wymiarach $(61) \times 12 \times 5$ mm, z krzemienia narzutowego kredowego bałtyckiego. Na obu krawędziach na stronie górnej retusz użytkowy

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 378

Opis: wiór oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $48 \times 11 \times 3$ mm. Wykonany z surowca czekoladowego, ze śladową ilością kory na powierzchni

Chronologia: epoka kamienia

Badania Ostrowa Lednickiego prowadzone od lat 60. XX wieku

Nr inwentarza: 68a

Opis: siekierka wykonana z drobnokrystalicznego piaskowca. W rzucie poziomym jej kształt jest zbliżony do prostokąta, a w przekroju podłużnym jest klinowaty/soczewkowaty. Część obuchowa jest uszkodzona. Ostrze siekierki jest łukowate. Długość całkowita wynosi 113 mm, szerokość przy obuchu 50 mm, szerokość maksymalna przy ostrzu 36 mm, grubość maksymalna 34 mm. Masa 334 g (ryc. 6.1)

Chronologia: neolit (?)

Nr inwentarza: 239

Opis: siekierka wykonana z drobnokrystalicznego piaskowca. W rzucie poziomym kształt jest prostokątny, a w przekroju podłużnym klinowaty. Ostrze siekierki jest lekko łukowate. Długość całkowita wynosi 104 mm, szerokość przy obuchu 48 mm, szerokość maksymalna przy ostrzu 47 mm, grubość maksymalna 32 mm. Masa 300 g (ryc. 6.2)

Chronologia: neolit (?)

Nr inwentarza: 15/61

Lokalizacja: ar 244, ćwiartka 3, warstwa II

Opis: fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, o zachowanych wymiarach $(45) \times 15 \times 4$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 27/61

Lokalizacja: ar 62, ćwiartka 3, warstwa II

Opis: odłupek oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $20 \times 16 \times 3$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 145/61

Lokalizacja: ar 268, ćwiartka A, warstwa II, gł. 113,11 m n.p.m.

Opis: wiór oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $27 \times 7 \times 5$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 161/61

Lokalizacja: ar 268, ćwiartka C, warstwa II, gł. 112,79 m n.p.m.

Opis: odłupek oddzielony od rdzenia jednopiętowego, o wymiarach 30 × 16 × 5 mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 164/61

Lokalizacja: ar 243, ćwiartka A, warstwa II, gł. 112,85 m n.p.m.

Opis: wiór nieokreślony z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 316/62

Lokalizacja: palatium, ćwiartka narteks, kierunek E–W

Opis: wiór oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach 39 × 16 × 4 mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Na prawej krawędzi na stronie górnej występuje retusz użytkowy

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 45/64

Lokalizacja: wykop V, ćwiartka 3, warstwa II, gł. 111,63 m n.p.m.

Opis: odłupek oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach 36 × 18 × 4 mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 45/64

Lokalizacja: wykop V, ćwiartka 3, warstwa II, gł. 111,63 m n.p.m.

Opis: fragment wióra retuszowanego, oddzielnego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Retusz występuje na prawej krawędzi na stronie dolnej

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 185/64

Lokalizacja: ar 243, ćwiartka A, warstwa II, gł. 112,68 m n.p.m.

Opis: odłupek korowy o wymiarach 18 × 18 × 5 mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 361/64

Lokalizacja: ar 102, ćwiartka B, warstwa III, gł. 112,43 m n.p.m.

Opis: półtylczak wykonany z wióra od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, mierzący 38 × 14 × 5 mm. Półtylec poprzeczny, wklęsły

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 522/64

Lokalizacja: ar 201, ćwiartka D, warstwa VIII, gł. 110,98 m n.p.m.

Opis: fragment wióra od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Na lewej krawędzi na stronie górnej retusz użytkowy

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 610/64

Lokalizacja: ar 702, ćwiartka A, warstwa III, gł. 112,33 m n.p.m.

Opis: odłupek oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $36 \times 19 \times 6$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 13/83/II

Lokalizacja: wykop II/83, ar 1E, ćwiartka C, warstwa VIIa, jama nr 1

Opis: fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 19/83/II

Lokalizacja: wykop II/83, ar 0, ćwiartka D, warstwa IIa

Opis: 1: centralny fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, 2: łuska retuszowana. Oba artefakty wykonane z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 8/86

Lokalizacja: wykop I/83, odc. A₁, m²A/3, warstwa IIb, gł. 112,74 m n.p.m. (w chacie nr 1)

Opis: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 15/86

Lokalizacja: wykop II/86, osypisko E z badań A. Nowaka w latach 60. XX wieku

Opis: odłupek zaprawiakowy, retuszowany o wymiarach $67 \times 47 \times 21$ mm. Na lewej krawędzi odłupka występuje drobny retusz częściowo na stronie górnej, a częściowo na stronie dolnej. Wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego (ryc. 5.5)

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 17/86

Lokalizacja: wykop II/86, ar 3N2W, ćwiartka C, warstwa IV, gł. 112,83 m n.p.m.

Opis: wiór (złamany) oddzielony od rdzenia jednopiętowego o zachowanych wymiarach $49 \times 10 \times 4$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 16/88

Lokalizacja: wykop II, ar 5N1W, ćwiartka D, warstwa II, gł. 114,15 m n.p.m.

Opis: półtylczak wiórowy (złamany), z półtylciem skośnym, lekko wypukłym, wykonanym stromym retuszem na lewej krawędzi na stronie górnej w części proksymalnej. Wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego (ryc. 5.3)

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 4/91

Lokalizacja: wykop I/83, odc. B, warstwa V₂₅, gł. 111,74 m n.p.m.

Opis: fragment odłupka oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, na powierzchni znajduje się niewielka ilość kory. Wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 5/91

Lokalizacja: wykop I/83, odc. B, warstwa V₂₇, gł. 111,60 m n.p.m.

Opis: odłupek łuszczeniowy korowy o wymiarach $33 \times 29 \times 10$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: neolit–epoka brązu

Nr inwentarza: 7/93

Lokalizacja: wykop I/83

Opis: centralny fragment wióra krzemienego, z niewielką ilością kory na powierzchni, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 8/93

Lokalizacja: wykop I/83, odc. B, warstwa VI

Opis: fragment wióra krzemienego oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 8/93

Lokalizacja: wykop I/83, odc. B, warstwa VI

Opis: odłupek łuszczeniowy $23 \times 21 \times 6$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: neolit–epoka brązu

Nr inwentarza: 3/95

Lokalizacja: wykop I/83, odc. A₁, warstwa XIII, gł. 111,68 m n.p.m.

Opis: rdzeń odłupkowy dwupiętowy o wymiarach $43 \times 40 \times 22$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Pierwsza pięta jest gładka o kącie rdzeniowym 94° , a druga również gładka o kącie rdzeniowym 80° . Tył rdzenia pokryty jest korą

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 4/95

Lokalizacja: wykop I/83, odc. A₁, warstwa XII₁, gł. 111,85 m n.p.m.

Opis: 1: dwa odłupki korowe, jeden cały o wymiarach $34 \times 20 \times 5$ mm, a drugi złamany, 2: fragment odłupka oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, 3: łuska. Wszystkie artefakty wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 139/96

Lokalizacja: wykop II/96, ar 3S6E, ćwiartka D, warstwa IIIc, gł. 110,80–110,60 m n.p.m.

Opis: rdzeń wiórowy jednopiętowy, mikrolityczny, o wymiarach $39 \times 25 \times 29$ mm. Pięta rdzenia jest gładka o kącie rdzeniowym zbliżonym do 90° . Tył i boki rdzenia są surowe. Rdzeń wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego (ryc. 4.4)

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 154/96

Lokalizacja: wykop II/96, ar 3S6E, ćwiartka D, warstwa IIIf, gł. 110,43–110,18 m n.p.m. (spalenizna-przepalone krzemienie, popiół)

Opis: liściak trzoneczkowaty o wymiarach $54 \times 16 \times 5$ mm, bez łuskania strony spodniej trzonka, wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, z wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego. Trzonek wykonano stromym retuszem zbieżnym. Ostrze uformowano w części proksymalnej półsurowiaka stromym retuszem prawej krawędzi (ryc. 4.2)

Chronologia: schyłkowy paleolit

Nr inwentarza: 130/97

Lokalizacja: wykop I/97, ar 3S4E, ćwiartka C, warstwa IIIa₂, gł. 111,08 m n.p.m.

Opis: wiór oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach 36 × 11 × 4 mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1/18/98

Lokalizacja: wykop I/98, ar 2S5W, ćwiartka B, warstwa IV, poziom belek, gł. 112,23 m n.p.m.

Opis: wiór oddzielony od rdzenia dwupiętowego o wymiarach 39 × 17 × 4 mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 3/65/98

Lokalizacja: wykop I/98, ar 2S5W, ćwiartka B, warstwa XIV, poziom belek, gł. 111,15 m n.p.m.

Opis: wiór oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach 41 × 14 × 11 mm, częściowo pokryty korą, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 20/98

Lokalizacja: ar 4S6E, ćwiartka A, warstwa Ia, gł. 111,95 m n.p.m.

Opis: fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 30/99

Lokalizacja: wykop I/98, ar 4S4E, ćwiartka A, warstwa IVa, jama, gł. 110,24 m n.p.m.

Opis: fragment masywnego drapacza (?) o zachowanych wymiarach 43 × (35) × 20 mm (ryc. 4.1)

Chronologia: schyłkowy paleolit

Nr inwentarza: 3/09

Lokalizacja: wykop 3/09, ar 5S, warstwa X, gł. 112,66 m n.p.m.

Opis: toporek wykonany z kwarcytu. W rzucie poziomym kształt lekko sercowaty, płaszczyzny boczne wypukłe, w przekroju podłużnym trapezowaty. Ostrze dobrze wyodrębnione. Otwór dobrze wyodrębniony, okrągły, usytuowany niesymetrycznie z przesunięciem w stronę obucha. W części obuchowej nieznacznie uszkodzony. Długość całkowita 113 mm, szerokość maksymalna 58 mm, szerokość przy obuchu 55 mm, grubość maksymalna 50 mm, średnica otworu 25 mm. Masa 590 g (ryc. 6.3)

Chronologia: neolit (?)

Nr inwentarza: 88/09

Lokalizacja: wykopy 24, 25; warstwa X, calec

Opis: 1: fragment ceramiki o wadze 26 g, technologia: IIIA / grubość 7 mm; średnica wylewu ok. 24 cm (ryc. 7.1), zdobienie: strefa pzs — ornament kłuty: trzy linie poziome oraz poniżej fragment łuku, 2: fragment ceramiki o wadze 11 g i grubości 8 mm, technologia: IIIA, wygładzana powierzchnia zewnętrzna, zdobienie: b — trójkąty wypełniane nakłuciami (ryc. 7.2), 3: fragment ceramiki o wadze 21 g i grubości 10 mm, technologia: IVB1

Chronologia: kultura późnej ceramiki wstęgowej (dalej: KPCW), faza IIa¹

¹ Uprzejma informacja Pana Profesora Aleksandra Koško, za którą serdecznie dziękuję.

Nr inwentarza: —

Lokalizacja: wykopy 1–33/09

Opis: 1: fragment ceramiki o wadze 6 g i grubości 6 mm, technologia: IIIA, zdobienie b — cztery linie nakłuć, ornament strefowy (ryc. 7.3), 2: fragment ceramiki o wadze 8 g i grubości 8 mm, technologia: IVB1;

Chronologia: KPCW

Nr inwentarza: 47/09

Lokalizacja: wykop 10a, warstwa Ia

Opis: fragment ceramiki o wadze 8 g i grubości 7 mm, technologia: 25f, wylew: 11c, zdobienie — pz x (?) R-236

Chronologia: kultura pucharów lejkowatych

Nr inwentarza: 32/10

Lokalizacja: wykop 18/10; ar 5 S1 E, warstwa X, gł. 112,52–112, 37 m n.p.m.

Opis: 1: fragment ceramiki o wadze 254 g (8 fragmentów), grubość 6 mm, technologia: 44m (chropowacenie typu c), wylew: 4i — średnica 27 cm (ryc. 7.4), 2: fragment ceramiki o wadze 5 g i grubości 9 mm, technologia: 18b, 3: fragment ceramiki o wadze 44 g i grubości 10 mm, technologia: 44u (chropowacenie typu c)

Chronologia: kultura pucharów lejkowatych

OSTRÓW LEDNICKI, STANOWISKO 2

Nr inwentarza: 1958:2/37/51/50

Lokalizacja: wykop VIII, warstwa IIa

Opis: dystalny fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1958:2/37/26/50

Lokalizacja: wykop VIII, warstwa IIa

Opis: dystalny fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1958:2/37/92/50

Lokalizacja: ar X, ćwiartka A, warstwa II 60–80, koło grobu pod kamieniami

Opis: proksymalna część odłupka oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1958:2/37/25/50

Lokalizacja: ar X, warstwa I

Opis: 1: odłupek oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach 23 × 12 × 4 mm z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, 2: odłupek oddzielony od rdzenia jednopiętowego o wymiarach 24 × 14 × 4 mm z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2

Lokalizacja: wykop III, warstwa II

Opis:

- 1: dystalny fragment odłupka korowego z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego
- 2: dwa odłupki korowe z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Pierwszy mierzy $28 \times 15 \times 5$ mm, a drugi $23 \times 24 \times 4$ mm
- 3: sześć wiórów korowych z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Pierwszy o wymiarach $25 \times 9 \times 4$ mm, drugi $34 \times 14 \times 5$ mm. Cztery pozostałe są złamane — trzy to proksymalne części wióra, a czwarta to część dystalna. Jeden z okazów złamanych jest przepalony
- 4: odłupek zaprawiakowy o wymiarach $22 \times 13 \times 5$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego
- 5: dziesięć wiórów oddzielonych od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Rozmiary wiórów są następujące:
 - $22 \times 7 \times 4$ mm, piętka nieokreślona
 - $22 \times 8 \times 3$ mm, piętka nieokreślona
 - $24 \times 7 \times 3$ mm, piętka nieokreślona
 - $24 \times 8 \times 3$ mm, piętka nieokreślona
 - $24 \times 8 \times 2$ mm, piętka gładka
 - $26 \times 12 \times 3$ mm, piętka nieokreślona
 - $27 \times 7 \times 3$ mm, piętka nieokreślona
 - $32 \times 8 \times 2$ mm, piętka nieokreślona
 - $35 \times 16 \times 5$ mm, piętka gładka, na powierzchni występuje nieznaczna ilość kory
 - $46 \times 15 \times 5$ mm, piętka gładka, na powierzchni występuje nieznaczna ilość kory
- 6: pięćdziesiąt jeden odłupków oddzielonych od rdzenia jednopiętowego z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego
 - części proksymalne — dwadzieścia siedem okazów, w tym dwa przepalone
 - części centralne — czternaście okazów, w tym jeden przepalony
 - części dystalne — dziesięć okazów
- 7: odłupek łuszczeniowy korowy o wymiarach $26 \times 20 \times 7$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego
- 8: fragment odłupka łuszczeniowego z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego
- 9: łuszczeń nieokreślony (przepalony)
- 10: łuski — sześćdziesiąt pięć okazów z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego oraz jedna przepalona
- 11: okruchy — pięć okazów z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego
- 12: narzędzia nieokreślone i fragmenty narzędzi retuszowanych — cztery okazy
- 13: dwa rylczaki o wymiarach $29 \times 7 \times 8$ mm i $34 \times 6 \times 7$ mm z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia, neolit (?)

Nr inwentarza: 1959:2/41/1

Lokalizacja: ar 148

Opis: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/2

Lokalizacja: ar 148(2), ćwiartka D, jama

Opis: rdzeń zaczątkowy wiórowy o wymiarach $47 \times 48 \times 25$ mm. Pięta nieokreślona, w znacznej części pokryty korą z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/3

Lokalizacja: ar 39, wykop 10, warstwa II

Opis: rylec klinowy środkowy o wymiarach $49 \times 24 \times 9$ mm, wykonany z okrucha krzemienia z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego (ryc. 10.3)

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/4

Lokalizacja: ar 148, wykop 6 (?)

Opis: dystalny fragment wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/6

Lokalizacja: ar 148, wykop 6 (?)

Opis:

- 1: rdzeń mikrolityczny odłupkowy, przepalony o wymiarach $28 \times 23 \times 14$ mm. Pięta gładka o kącie rdzeniowym 83°
- 2: wiór od rdzenia dwupiętowego o wymiarach $29 \times 13 \times 8$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego
- 3: proksymalny fragment odłupka od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, lekko przegrzany w ogniu
- 4: odłupek od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $32 \times 13 \times 11$ mm z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, powierzchnia odłupka jest częściowo pokryta korą
- 5: cztery łuszczy nieokreślone. Trzy wykonane z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, a jeden jest przepalony
- 6: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego
- 7: fragment rdzenia (?) z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia, mezolit (rdzeń)

Nr inwentarza: 1959:2/41/11

Lokalizacja: ar 148, wykop 7, warstwa II

Opis: 1: odłupek korowy o wymiarach $22 \times 20 \times 3$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, 2: odłupek zaprawiakowy, złamany, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/13

Lokalizacja: ar 148, wykop 7, warstwa II

Opis: łuszczeń dwustronny krzyżowy z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego (ryc. 11.3)

Chronologia: neolit–epoka brązu

Nr inwentarza: 1959:2/41/14

Lokalizacja: ar 148, wykop 7 (?), warstwa II (?)

Opis: 1: silnie wykorzystany rdzeń odłupkowy dwupiętowy o wymiarach $24 \times 25 \times 22$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Obie pięty gładkie o kątach rdzeniowych 80° i 90° . Tył rdzenia surowy, 2: odnawiak z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego o wymiarach $15 \times 27 \times 27$ mm

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/15

Lokalizacja: ar 148, wykop 7(?), warstwa II (?)

Opis: fragment odłupka zaprawiakowego, uszkodzony na skutek przepalenia

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/16

Lokalizacja: ar 148, wykop 7, warstwa II

Opis: rdzeń wiórowy jednopiętowy o wymiarach $47 \times 37 \times 32$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Pięta nieokreślona o kącie rdzeniowym 102° . Tył i boki rdzenia są korowe (ryc. 8.1)

Chronologia: mezolit (?)

Nr inwentarza: 1959:2/41/17

Lokalizacja: ar 148, wykop 7, warstwa II

Opis: odłupek zaprawiakowy o wymiarach $15 \times 22 \times 7$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/18

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa III

Opis: rylec jedynek wykonany z korowego odłupka (powierzchnia górna uszkodzona na skutek przegrzania w ogniu), o wymiarach $36 \times 21 \times 8$ mm

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/21

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: odłupek nieokreślony retuszowany, w znacznej części pokryty korą. Fragment jednego z boków załuskany jest stromym retuszem. Okaz wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/22

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: odłupek korowy o wymiarach $31 \times 21 \times 5$ mm, wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/23

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: skrobacz wykonany z nieokreślonego odłupka w znacznej części pokrytego korą (fragment ja-skółczego chleбка) o nieregularnym przebiegu krawędzi załuskanej stromym retuszem (ryc. 9.2)

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 1959:2/41/26

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: łuszczeń jednostronny jednobiegunowy o wymiarach $35 \times 23 \times 14$ mm, wykonany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Na powierzchni łuszczenia występuje nieznaczna ilość kory

Chronologia: neolit–epoka brązu

Nr inwentarza: 1959:2/41/27

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: 1: odłupek od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $23 \times 9 \times 3$ mm, 2: wiór od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $23 \times 9 \times 4$ mm, 3: łuska. Wszystkie artefakty wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/28

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: fragment ryłczaka wykonanego z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/29

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa III

Opis: wiór korowy o wymiarach $31 \times 13 \times 14$ mm z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/30

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ib

Opis: 1: proksymalna część wióra od rdzenia jednopiętowego (przepalony), 2: dystalna część wióra od rdzenia dwupiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, 3: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/31

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa III

Opis: proksymalna część wióra od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/32

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: wiór korowy o wymiarach $37 \times 15 \times 6$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/33

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: fragment ryłczaka z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/34

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: rdzeń wiórowy jednopiętowy o wymiarach $38 \times 24 \times 15$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Tył rdzenia pokryty jest korą. Pięta rdzenia jest gładka o kącie rdzeniowym równym blisko 90° (ryc. 8.2)

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 1959:2/41/35

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: fragment wióra mikrolitycznego do wiórków z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: mezolit (?)

Nr inwentarza: 1959:2/41/36

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: rdzeń jednopiętowy mikrolityczny do wiórków o wymiarach $21 \times 15 \times 10$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Tył rdzenia korowy, pięta gładka o kącie rdzeniowym 74° (ryc. 8.3)

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 1959:2/41/37

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: rdzeń dwupiętowy do wiórków (?) o wymiarach $29 \times 15 \times 16$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Pięta korowa o kącie rdzeniowym 88° , a druga nieokreślona o kącie 85° . Tył rdzenia pokryty korą (ryc. 9.1)

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 1959:2/41/39

Lokalizacja: ar 148, wykop 7, warstwa Id

Opis: 1: proksymalny fragment odłupka od rdzenia jednopiętowego, 2: wiórek od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $23 \times 8 \times 2$ mm. Oba artefakty wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/40

Lokalizacja: ar 148, wykop 7, warstwa II

Opis: wiór nieokreślony z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/41

Lokalizacja: ar 148, wykop 7, warstwa I

Opis: dwie łuski, w tym jedna z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, a druga przepalona

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/42

Lokalizacja: ar 148, wykop 7, warstwa Ia

Opis: 1: odłupek korowy o wymiarach $39 \times 23 \times 6$ mm, 2: proksymalny fragment odłupka od rdzenia jednopiętowego. Oba artefakty wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/44

Lokalizacja: ar 148, wykop 7, warstwa II (?)

Opis: okruch retuszowany z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/48

Lokalizacja: ar 148, wykop 7, warstwa II

Opis: 1: łuska, 2: fragment drobnego przekłuwacza. Oba artefakty wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/49

Lokalizacja: ar X, wykop 6 (?), warstwa V, ćw. A

Opis: 1: fragment odłupka zaprawiakowego, 2: fragment odłupka łuszczeniowego. Oba artefakty wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/50

Lokalizacja: ar 103, warstwa V, ćw. C

Opis: proksymalny fragment odłupka od rdzenia jednopiętowego (piętka gładka), zniszczony na skutek przegrzania

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/51

Lokalizacja: wykop 9, warstwa K

Opis: fragment rdzenia wiórowego, mikrolitycznego, silnie spatynowany

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 1959:2/41/52

Lokalizacja: wykop 9, warstwa II

Opis: masywny obłęcznik odłupkowy o wymiarach 60 × 46 × 12 mm, wykonany z odłupka od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, z wnęką wyluskaną na krawędzi proksymalnej na stronie górnej (ryc. 11.1)

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/53

Lokalizacja: wykop 9, warstwa II

Opis: 1: proksymalny fragment wióra korowego, przepalony, 2: centralna część wióra od rdzenia jednopiętowego z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, 3: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/54

Lokalizacja: wykop 9, warstwa II

Opis: odłupek zaprawiakowy o wymiarach 31 × 19 × 4 mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/55

Lokalizacja: wykop 9, warstwa K

Opis: 1: proksymalny fragment odłupka oddzielonego od rdzenia dwupiętowego, 2: odłupek łuszczniowy o wymiarach $33 \times 33 \times 7$ mm, częściowo pokryty korą. Oba artefakty wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/56

Lokalizacja: wykop 9 (?), warstwa II (?)

Opis: rdzeń wiórowy jednopiętowy o wymiarach $37 \times 25 \times 11$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Pięta facetowana o kącie rdzeniowym 70° . Tył rdzenia surowy (ryc. 9.1)

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/57

Lokalizacja: ar 148 (?), wykop 9, warstwa II (?)

Opis:

- 1: dwa odłupki korowe o wymiarach $27 \times 39 \times 13$ mm i $36 \times 20 \times 8$ mm
- 2: proksymalny fragment wiórka korowego (piętka gładka)
- 3: dwa proksymalne fragmenty odłupka od rdzenia jednopiętowego oraz jeden fragment centralny
- 4: odłupek zaprawiakowy o wymiarach $27 \times 23 \times 4$ mm
- 5: centralna część wióra od rdzenia jednopiętowego, przepalona
- 6: odłupek łuszczniowy o wymiarach $24 \times 27 \times 7$ mm
- 7: cztery łuski
- 8: okruch, przepalony
- 9: odłupek nieokreślony

Okazy, które nie noszą śladów przepalenia wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/58

Lokalizacja: wykop 9 (?), warstwa II (?)

Opis: 1: odłupek od rdzenia jednopiętowego o wymiarach $43 \times 22 \times 16$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego, 2: łuszczeń nieokreślony, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/60

Lokalizacja: ar 148, wykop 2, warstwa II (?)

Opis: silnie zeolizowany odłupek retuszowany o wymiarach $42 \times 23 \times 12$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Retusz występuje na fragmencie lewej krawędzi

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 1959:2/41/61

Lokalizacja: ar 148, wykop 2 (?), warstwa II (?)

Opis: rdzeń „ołówkowy”, silnie zeolizowany o wymiarach $29 \times 15 \times 10$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Pięta gładka (?) o kącie rdzeniowym 81°

Chronologia: mezolit

Nr inwentarza: 1959:2/41/62

Lokalizacja: ar 148, wykop 2 (?), warstwa II (?)

Opis: 1: odłupek łuszczeniowy o wymiarach $35 \times 19 \times 9$ mm, 2: silnie zeolizowany skrobacz mikrolityczny, jednoboczny, o wymiarach $15 \times 9 \times 5$ mm. Oba artefakty wykonano z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego (ryc. 9.3)

Chronologia: epoka kamienia, mezolit (skrobacz)

Nr inwentarza: 1959:2/41/65

Lokalizacja: ar 148, wykop 8, warstwa Ia

Opis: łuska z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 289

Lokalizacja: wykop 7, ar 1N7W, ćw. C, warstwa I, gł. 112,83 m n.p.m.

Opis: odłupek krzemienisty o wymiarach $15 \times 15 \times 3$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Na powierzchni występuje niewielka ilość kory

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 197/61

Lokalizacja: ar 585, ćw. 4, warstwa III

Opis: fragment półtylczaka wykonanego z wióra oddzielonego od rdzenia dwupiętowego, wykonanego z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Półtylec lekko wypukły, skośny (ryc. 11.2)

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 144/64

Lokalizacja: wykop III, ar 705, gł. 112,44 m n.p.m.

Opis: centralny fragment masywnego wióra oddzielonego od rdzenia jednopiętowego, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Na prawej krawędzi na stronie górnej retusz użytkowy

Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 6/73

Lokalizacja: wykop II/71, ćw. D, warstwa III₁, gł. 108,64 m n.p.m.

Opis: rdzeń wiórowy dwupiętowy wspólnoodłupniowy, skrajnie wyeksploatowany, o wymiarach $42 \times 16 \times 15$ mm, z narzutowego krzemienia kredowego bałtyckiego. Pierwsza pięta jest facetowana o kącie rdzeniowym 84° , a druga o kącie 77° , usytuowana na pierwotnej odłupni. Na pięcie widoczne są ślady regularyzacji jej krawędzi

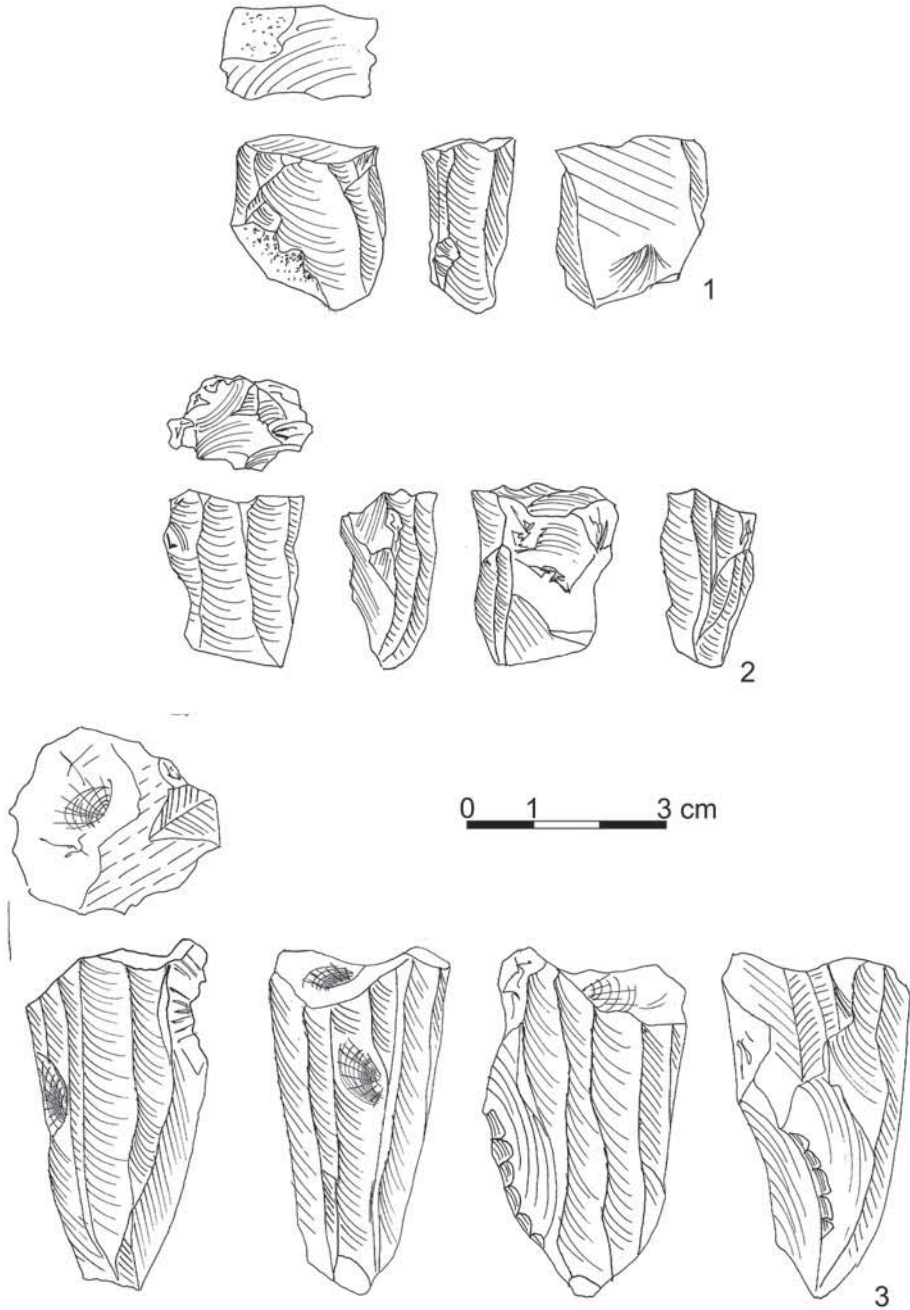
Chronologia: epoka kamienia

Nr inwentarza: 181/91

Lokalizacja: wykop I/89, ćw. C, warstwa IVd, gł. 107,35 m n.p.m.

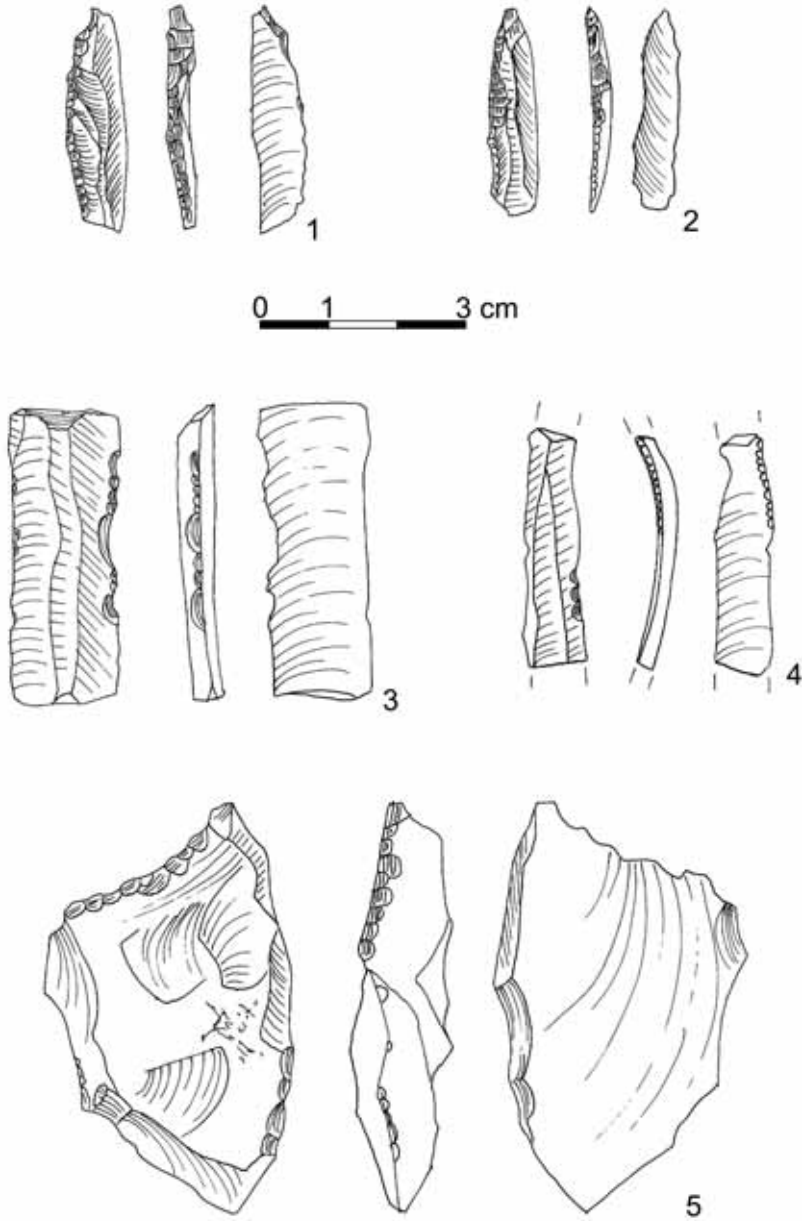
Opis: wiór oddzielony od rdzenia jednopiętowego, złamany, przepalony

Chronologia: epoka kamienia

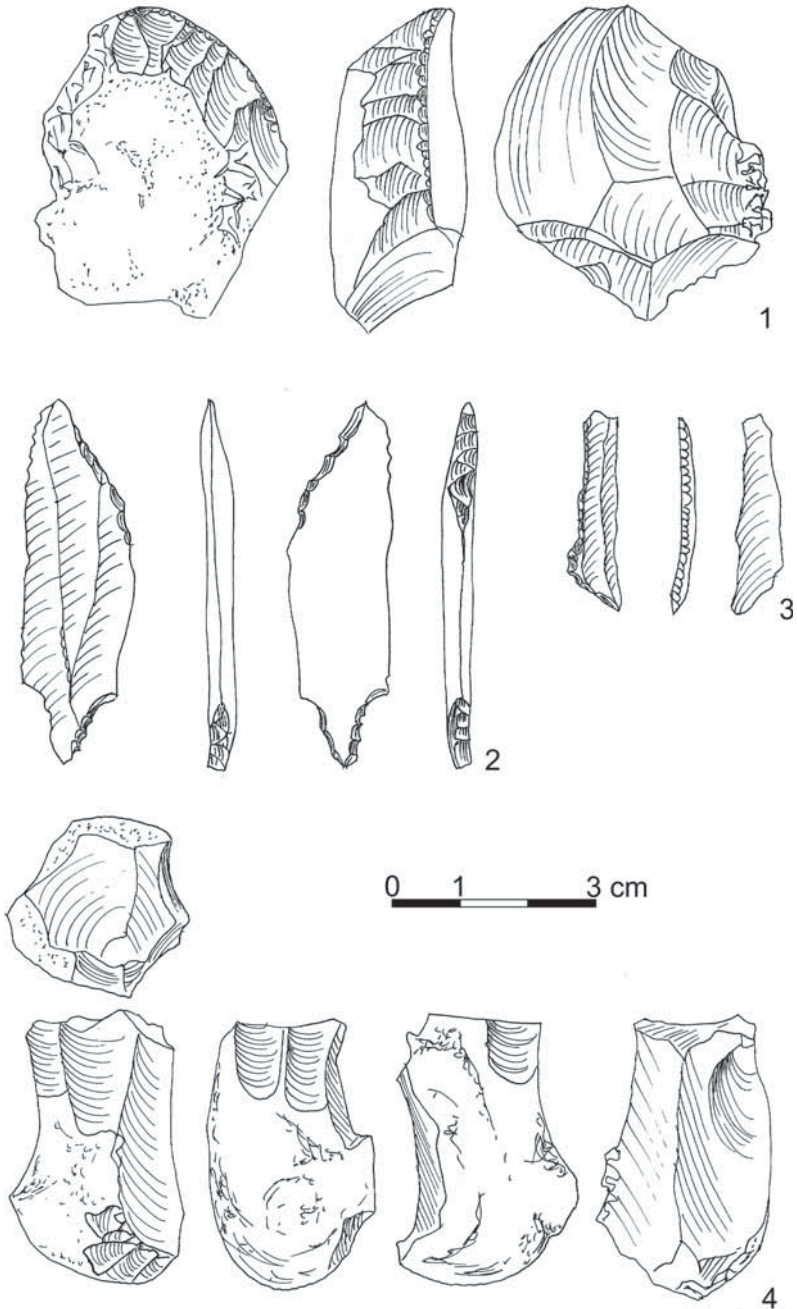
Ryc. 2. Dziekanowice, stan. 22. Mezolit. 1-3: rdzenie; rys. Agnieszka Zarzycka-Anioła

FIG. 2. Dziekanowice, site 22. The Mesolithic. 1-3: cores; drawn by Agnieszka Zarzycka-Anioła

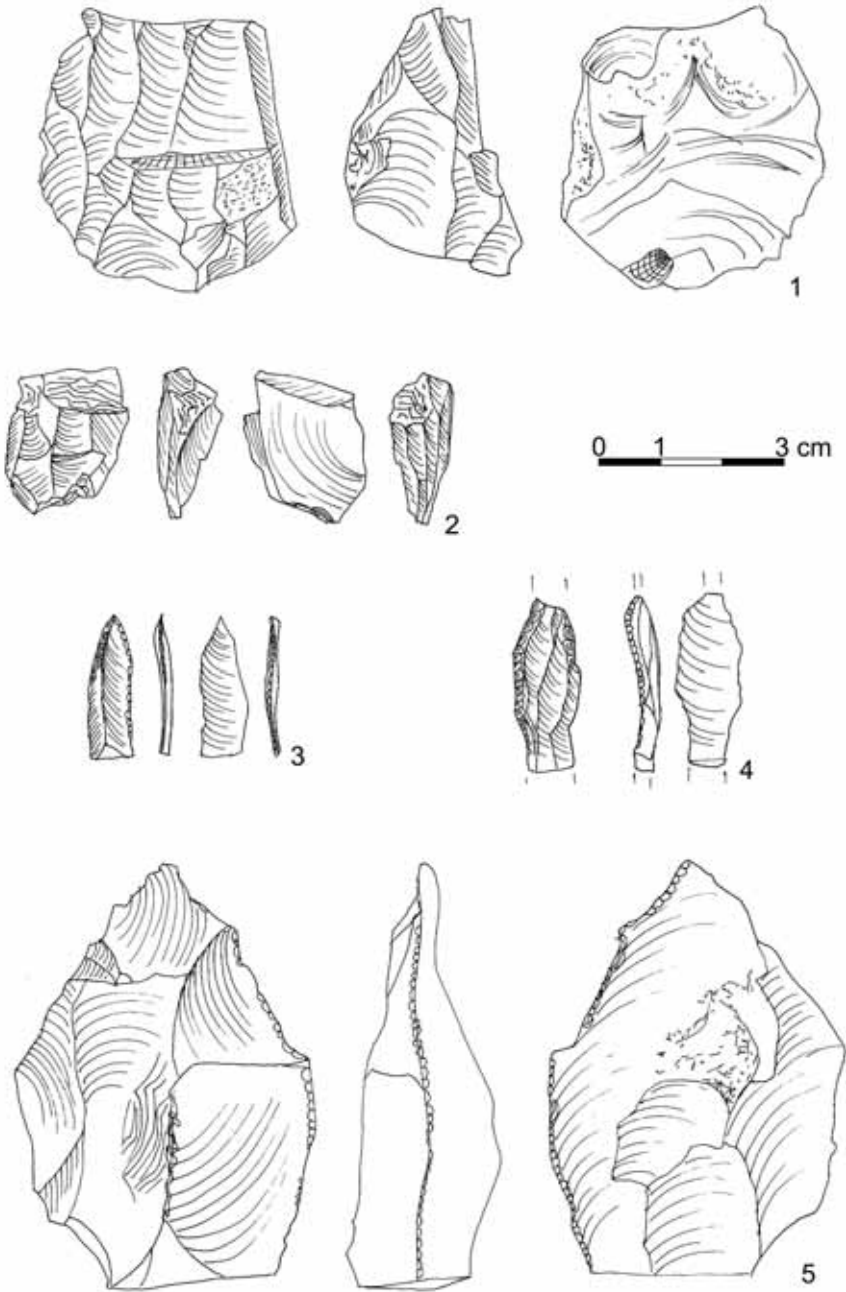
Ryc. 3. Dziekanowice, stan. 22. Schyłkowy paleolit (?)/mezolit (?). 1: tylczak; 2: tylczak (mezolit); 3: wiór retuszowany (epoka kamienia); 4: wiór retuszowany; 5: odłupek retuszowany; rys. Agnieszka Zarzycka-Anioła

FIG. 3. Dziekanowice, site 22. Late Paleolithic (?)/ Mesolithic (?). 1: a backed piece; 2: a backed piece (Mesolithic); 3: a retouched blade (Stone Age); 4: a retouched blade; 5: a retouched flake; drawn by Agnieszka Zarzycka-Anioła

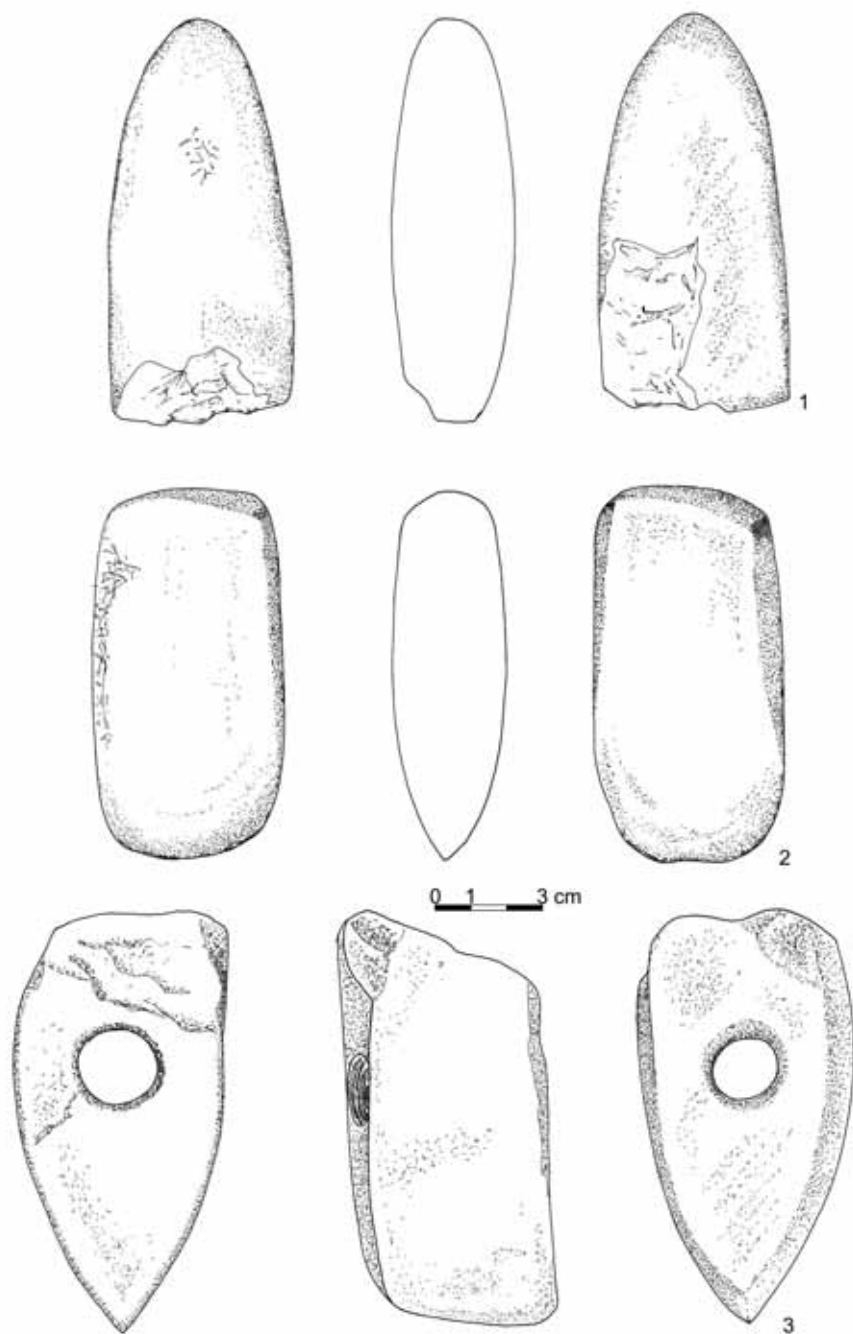
Ryc. 4. Ostrów Lednicki, stan. 1. Schyłkowy paleolit. 1: drapacz; 2: liściak trzoneczkowy; 3: trójkąt (mezolit); 4: rdzeń (epoka kamienia); rys. Agnieszka Zarzycka-Anioła

FIG. 4. Ostrów Lednicki, site 1. Late Paleolithic. 1: an endscraper; 2: a tanged point; 3: a triangle (Mesolithic); 4: the core (Stone Age); drawn by Agnieszka Zarzycka-Anioła

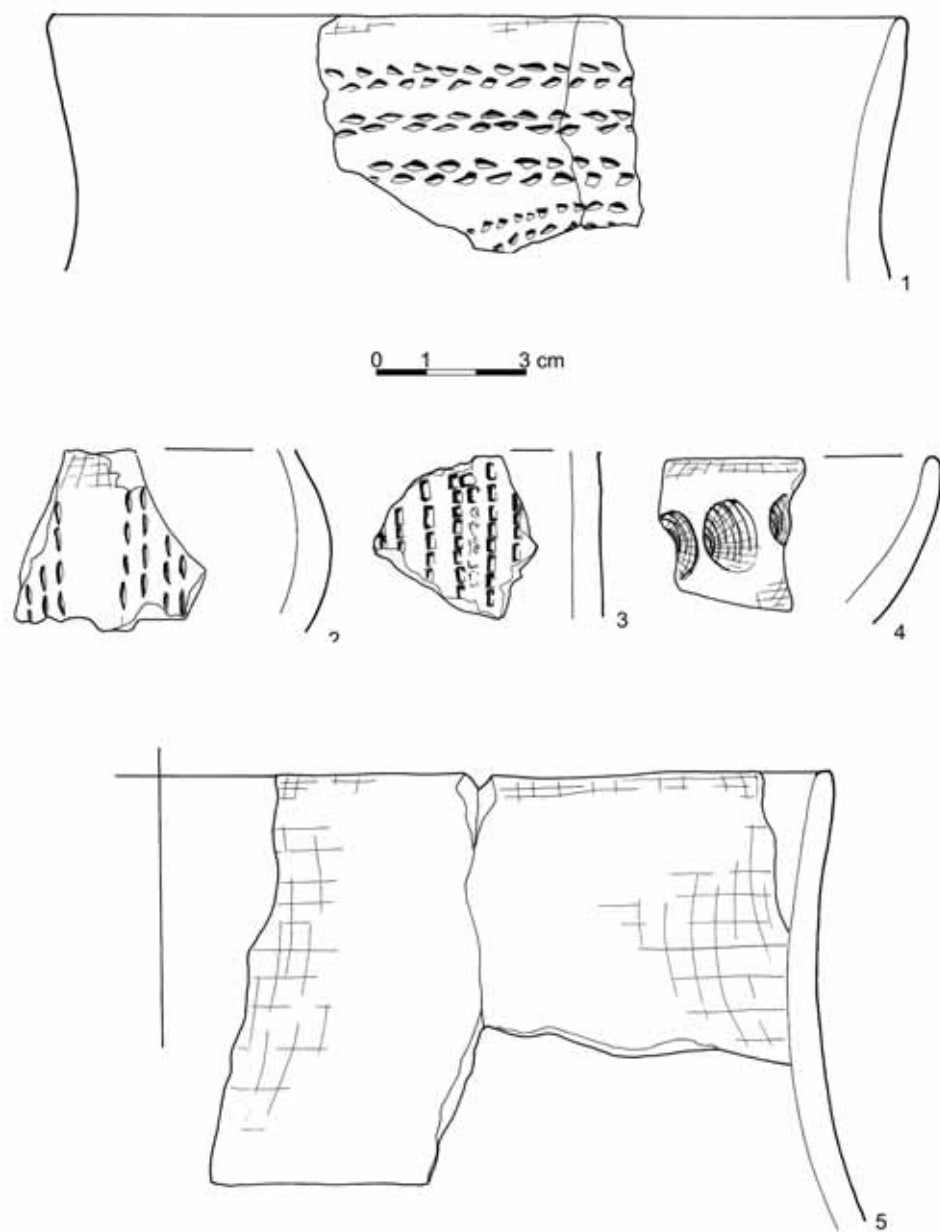

Ryc. 5. Ostrów Lednicki, stan. 1. Epoka kamienia. 1: rdzeń; 2: łuszczeń (neolit–wczesna epoka brązu); 3: półtylczak; 4: wiór retuszowany; 5: odłupek retuszowany; rys. Agnieszka Zarzycka-Anioła

FIG. 5. Ostrów Lednicki, site 1. Stone Age. 1: the core; 2: a flaked stone (Neolithic–Early Bronze Age); 3: a truncation; 4: a retouched flake; 5: a retouched flake; drawn by Agnieszka Zarzycka-Anioła

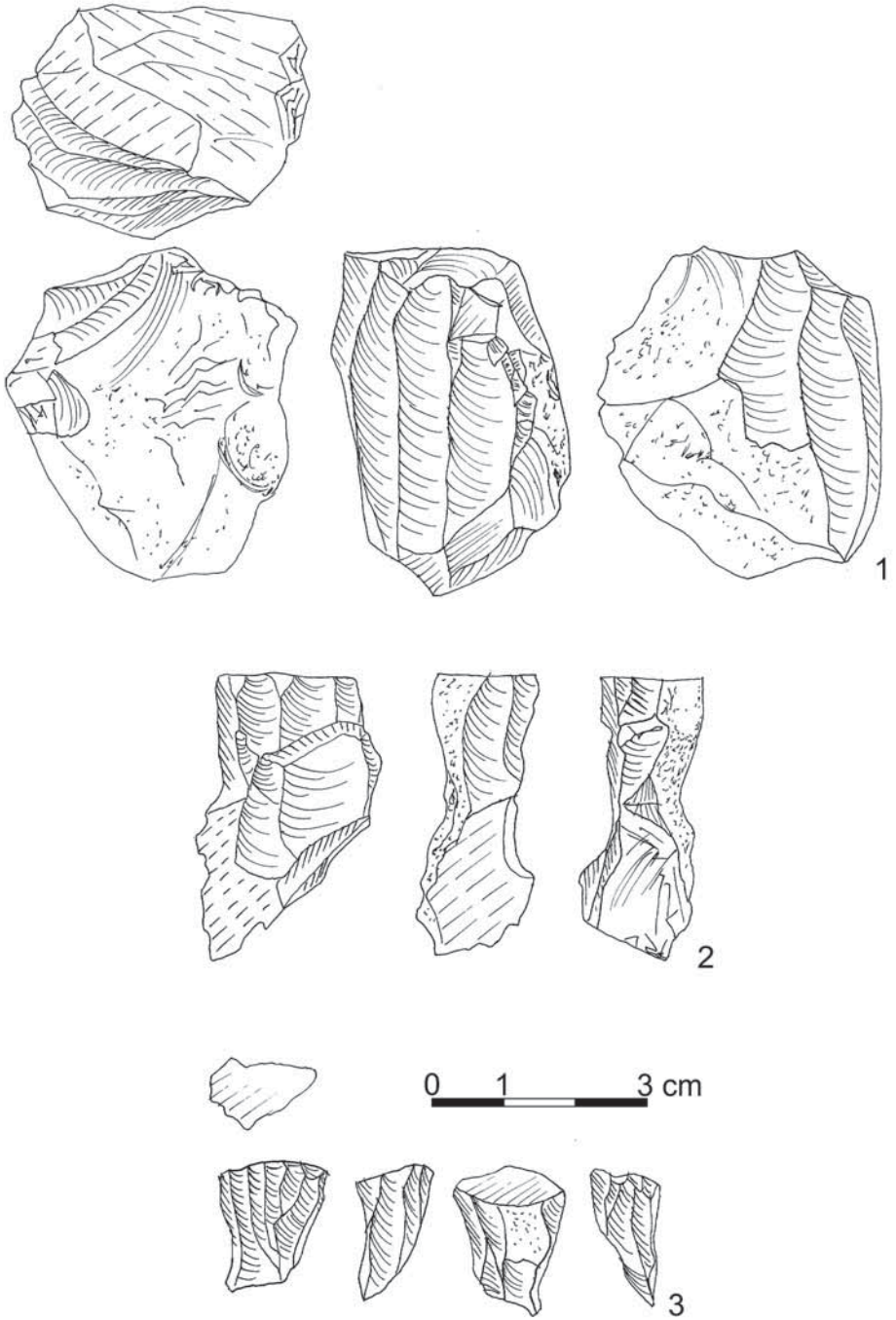

Ryc. 6. Ostrów Lednicki, stan. 1. Neolit. 1-2: siekierki; 3: toporek; rys. Agnieszka Zarzycka-Anioła
FIG. 6. Ostrów Lednicki, site 1. Neolithic. 1-2: hatchets; 3: a broadaxe; drawn by Agnieszka Zarzycka-Anioła

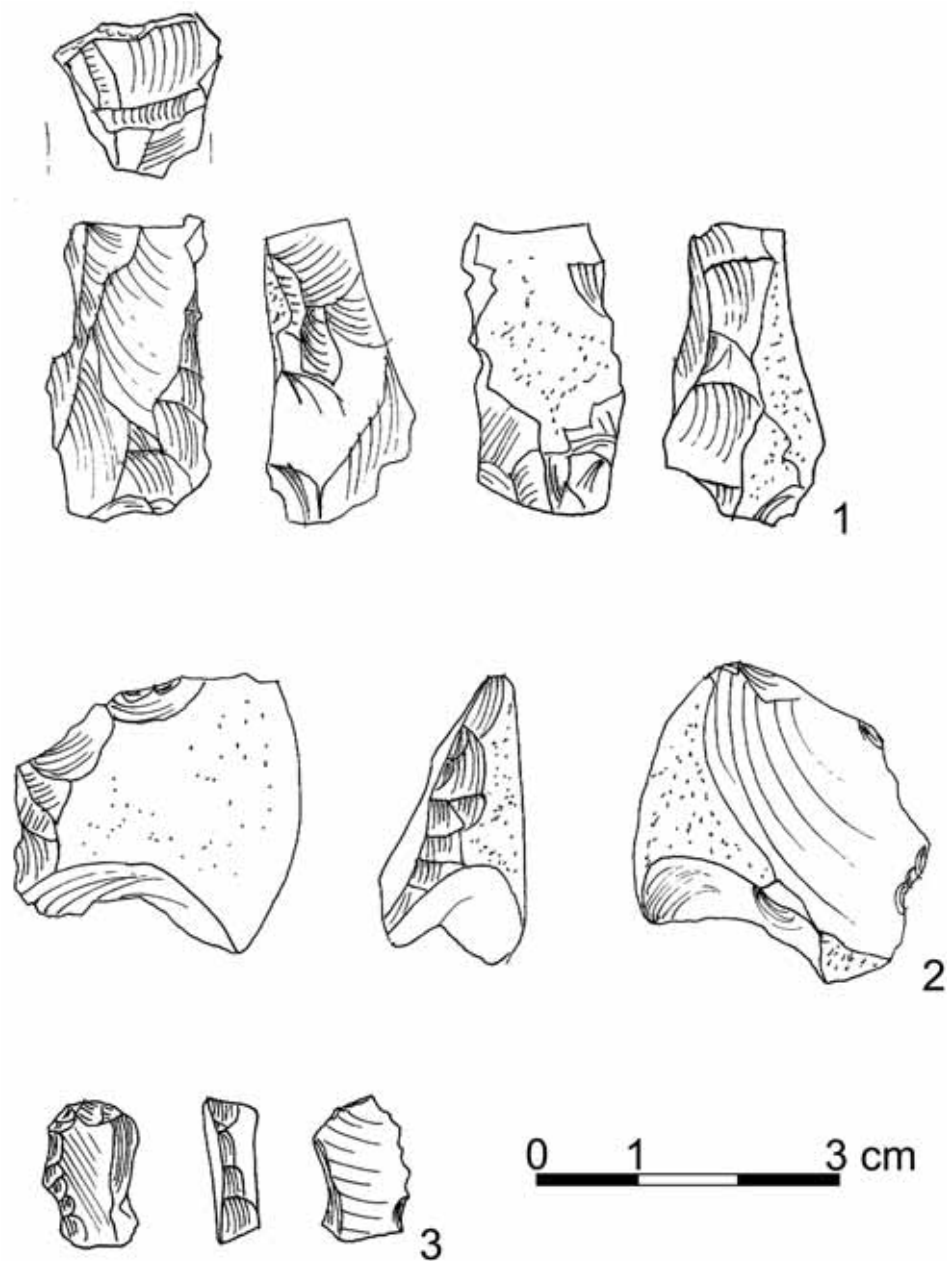
Ryc. 7. Ostrów Lednicki, stan. 1. Ceramika. 1-3: kultura późnej ceramiki wstęgowej; 4-5: kultura pucharów lejkowatych; rys. Agnieszka Zarzycka-Anioła

FIG. 7. Ostrów Lednicki, site 1. Pottery. 1-3: Late Band Pottery Culture; 4-5: Funnel Beaker Culture; drawn by Agnieszka Zarzycka-Anioła

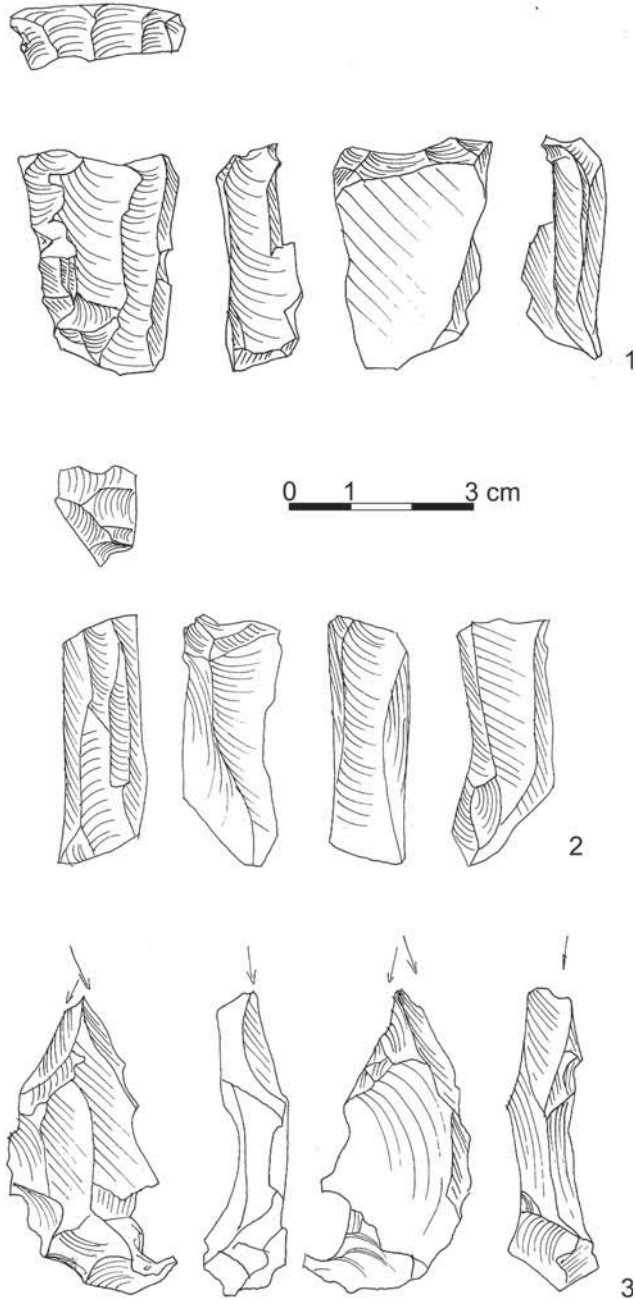
Ryc. 8. Ostrów Lednicki, stan. 2. Mezolit. 1-3: rdzenie; rys. Agnieszka Zarzycka-Anioła

FIG. 8. Ostrów Lednicki, site 2. Mesolithic. 1-3: the cores; drawn by Agnieszka Zarzycka-Anioła

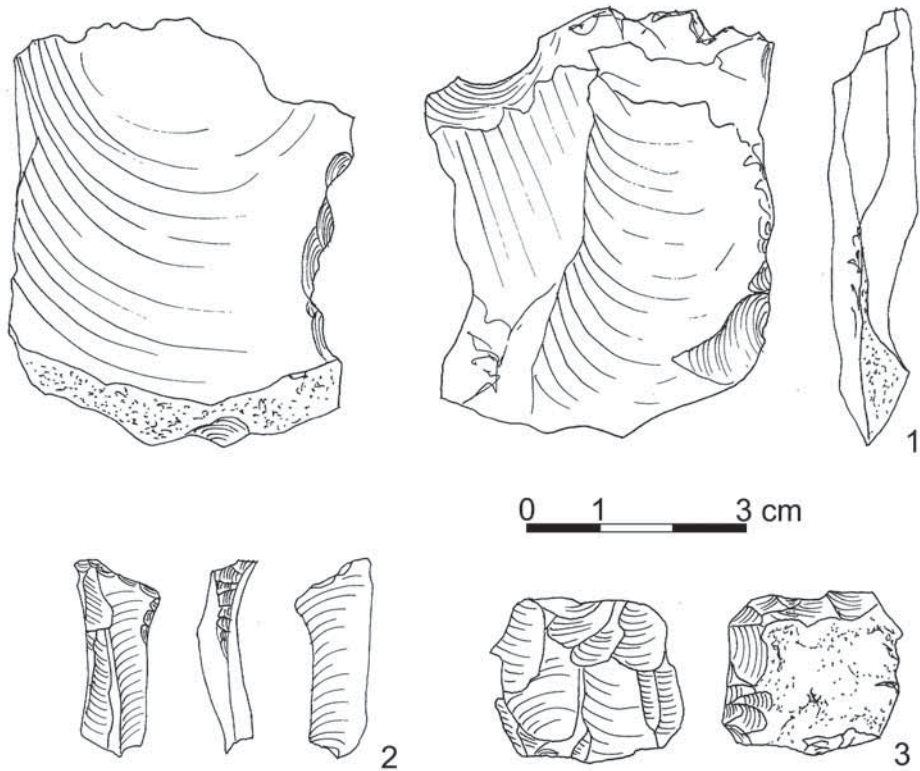
Ryc. 9. Ostrów Lednicki, stan. 2. Epoka kamienia. 1: rdzeń; mezolit (?); 2-3: skrobacze; rys. Agnieszka Zarzycka-Anioła

FIG. 9. Ostrów Lednicki, site 2. Stone Age. 1: the core; Mesolithic (?); 2-3: scrapers; drawn by Agnieszka Zarzycka-Anioła

Ryc. 10. Ostrów Lednicki, stan. 2. Epoka kamienia. 1-2: rdzenie; 3: rylec; rys. Agnieszka Zarzyc-ka-Aniola

FIG. 10. Ostrów Lednicki, site 2. Stone Age. 1-2: the cores; 3: a burin; drawn by Agnieszka Zarzyc-ka-Aniola

RYC. 11. Ostrów Lednicki, stan. 2. Epoka kamienia. 1: obłęcznik; 2: półtyłczak; 3: łuszczeń; rys. Agnieszka Zarzycka-Anioła

FIG. 11. Ostrów Lednicki, site 2. Stone Age. 1: a notch; 2: a truncation; 3: a flaked stone; drawn by Agnieszka Zarzycka-Anioła

Materials from the Stone Age from Ostrów Lednicki and its immediate surroundings

S u m m a r y

The aim of this article is to analyze several hundred primeval artifacts (329 flints, 3 stone tools and 9 pieces of Neolithic pottery), which were found during excavations on Ostrów Lednicki and the burial ground in Dziekanowice.

The above mentioned artifacts were found on a secondary deposit, in early medieval layers or in objects, and in a primaeval layer, which was detected in the immediate vicinity of Lednica Palatium. This significantly influences the interpretation options and only allows chronological and taxonomic classification of the artifacts with characteristic technological and typological features.

4 flint artifacts were connected with the Late Paleolithic stage of penetration of Ostrów Lednicki and its immediate surroundings, i.e. a part of a massive endscraper, a tanged point, a part of a shaft of a tanged point and of a backed piece. Because of the presence of tanged points, it is highly probable that the analyzed collection can be connected with flint manufacturing of the Świderska culture community.

Ostrów Lednicki and its surroundings were also penetrated by Holocene hunter-gatherers, which is indicated by the presence of 14 Mesolithic flint artifacts. In the majority of cases they were cores, often microlithic, highly exploited. There were also single tools, such as a slender backed piece and two scrapers.

Three stone artifacts can be clearly connected with the Neolithic — two hatchets made from fine-crystalline sandstone and a quartzitic broadax as well as several pieces of pottery. In the case of the pottery, 5 pieces should be connected with the presence of the Late Band Pottery Culture on Ostrów Lednicki, while 4 with the Funnel Beaker Culture communities.

The remaining flint artifacts can only be generally associated with the Stone Age.